

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Katowicach

LKA – 4101-029-03/2014

P/14/027

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Katowicach

ul. Powstańców 29, 40-039 Katowice

T +48 32 784 42 00, F +48 32 784 42 30

lka@nik.gov.pl

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	P/14/027 – Wykonywanie zadań oświatowych przez jednostki samorządu terytorialnego
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Katowicach
Kontroler	Michał Nowak, inspektor k.p., upoważnienie do kontroli nr 92371 z dnia 30.09.2014 r. (dowód: akta kontroli str. 1-2)
Jednostka kontrolowana	Urząd Gminy Ożarówice ¹
Kierownik jednostki kontrolowanej	Grzegorz Czapla, Wójt Gminy Ożarówice ² (dowód: akta kontroli str.5-8)

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie, mimo stwierdzonych nieprawidłowości³, wykonywanie zadań oświatowych przez Gminę Ożarówice⁴ w latach 2011-2014 (do 30 sierpnia).

Ocenę ogólną uzasadnia:

1. Zapewnienie szkołom i placówkom oświatowym warunków do realizacji zadań statutowych.
2. Prawidłowe wykorzystanie środków publicznych na realizację zadań oświatowych, w tym środków przekazywanych w ramach subwencji ogólnej w części oświatowej.
3. Diagnozowanie potrzeb dotyczących zadań oświatowych w sposób zapewniający ich realizację.
4. Zapewnienie bezpiecznych i higienicznych warunków do realizacji podstawy programowej kształcenia ogólnego w szkołach.
5. Wprowadzenie z inicjatywy Gminy w klasach IV-VI szkół podstawowych drugiego języka obcego (niemiecki).

Na obniżenie oceny wpływ miał brak uchwały ustalającej stawkę opłaty za korzystanie z wychowania przedszkolnego w czasie przekraczającym wymiar 5 godzin zajęć dziennie oraz przekroczenie liczebności oddziałów w przedszkolach w Ożarówicach i Tapkowicach w latach szkolnych 2011/2012 i 2012/2013.

Ponadto, NIK zwraca uwagę na niezapewnienie każdemu uczniowi klas I-III dostępu do osobnego komputera na zajęciach informatycznych.

¹ Zwany dalej „Urzędem”.

² Zwany dalej „Wójtem”.

³ Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna.

⁴ Zwana dalej „Gminą”.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Zapewnienie szkołom i placówkom oświatowym warunków do realizacji zadań statutowych

Opis stanu
faktycznego

W roku szkolnym 2014/2015 na terenie Gminy znajdowały się następujące placówki oświatowe przez nią prowadzone :

1. Gimnazjum w Ożarowicach (9 oddziałów; 187 uczniów),
2. Szkoły podstawowe w: Zendku (z oddziałem przedszkolnym liczącym 20 wychowanków) i Tapkowicach (razem 15 oddziałów; 275 uczniów),
3. Przedszkola w Ożarowicach i Tapkowicach (razem 7 oddziałów; 152 uczniów).

Ponadto na terenie Gminy funkcjonowała Niepubliczna Szkoła Podstawowa w Pyrzowicach (6 oddziałów; 51 uczniów) oraz Niepubliczne Przedszkole w Pyrzowicach (2 oddziały; 30 wychowanków)

(dowód: akta kontroli str. 19, 926-929, 1120, 1327, 1329, 1331, 1334-1339)

Uchwałą Nr XIII/78/95 Rady Gminy w Tapkowicach z siedzibą w Ożarowicach⁵ z dnia 23 listopada 1995 r. utworzono gminną jednostkę organizacyjną – Gminny Zespół Oświaty i Wychowania⁶. Zgodnie ze statutem⁷ Zespołu, celem działania jednostki była realizacja zadań własnych Gminy w zakresie oświaty. Do zadań Zespołu należało m.in.: prowadzenie spraw organizacyjnych, administracyjnych, finansowych szkół i przedszkoli w Gminie; zapewnienie lokalowych i materialnych warunków do pełnej realizacji zadań dydaktycznych, wychowawczych, opiekuńczych i innych zadań statutowych szkół i przedszkoli; zapewnienie bezpiecznych i higienicznych warunków nauki wychowania i opieki.

(dowód: akta kontroli str. 9-18)

1.1. Diagnozowanie potrzeb edukacyjnych w szkołach i przedszkolach na terenie gminy

Opis stanu
faktycznego

W kontrolowanym okresie Gmina nie posiadała przyjętych przez organ stanowiący i wykonawczy planów, strategii i koncepcji realizacji zadań oświatowych.

(dowód: akta kontroli str. 22-23)

Wójt realizował w badanym okresie obowiązek wynikający z art. 5a ust. 4 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty⁸. Informacja o realizacji zadań oświatowych za poprzedni rok szkolny obejmowała wyniki sprawdzianu szóstoklasisty i egzaminu gimnazjalnego w szkołach prowadzonych Gminą oraz oraz ich zestawienie z wynikami w skali powiatu, województwa i kraju. Zbiorcza informacja była sporządzana przez Zespół i przekazywana Wójtowi, a następnie przedstawiana do 31 października na sesji Rady Gminy Ożarowice.

Wyniki sprawdzianu szóstoklasisty w okresie objętym kontrolą przedstawiały się następująco (średnia punktów):

- 2012 r.: Szkoła Podstawowa w Tapkowicach: 23,3; Szkoła Podstawowa w Zendku: 22,00; powiat: 22,23; województwo: 22,56; kraj: 22,75,

⁵ W sprawie utworzenia gminnej jednostki organizacyjnej – Gminnego Zespołu Oświaty i Wychowania.

⁶ Zwany dalej „Zespołem”.

⁷ Wprowadzonym Uchwałą Nr XIX/199/2004 Rady Gminy Ożarowice z dnia 16 września 2004 r. w sprawie nadania statutu Gminnego Zespołu Oświaty i Wychowania.(z późniejszymi zmianami).

⁸ Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572 ze zm, zwanej dalej „Ustawą o systemie oświaty”.

- 2013 r., odpowiednio: 24,88; 23,5; 23,3; 23,5 i 24,
- 2014 r., odpowiednio: 23,27; 28,19; 25,02; 25,44 i 25,82.

Wyniki egzaminu gimnazjalnego w latach 2012-2014 przedstawiały się następująco:

- 2012 r.: - Część humanistyczna: Gimnazjum w Ożarowicach: 63,93%, powiat: 64,58%, województwo: 63,46%, kraj: 63,00%; - część matematyczno – przyrodnicza, odpowiednio: 50,84%, 49,32%, 48,27% i 48,50%; - język obcy, odpowiednio: 47,21%, 58,28%, 54,85% i 54,50%.
- 2013 r.: - Część humanistyczna: Gimnazjum w Ożarowicach: 55,50%, powiat: 60,31%, województwo: 60,08%, kraj: 60,00%; - część matematyczno – przyrodnicza, odpowiednio: 50,05%, 52,18%, 52,80% i 53,50%; - język obcy, odpowiednio: 45,50%, 58,43%, 54,40% i 54,00%.
- 2014 r. (średnia arytmetyczna): - Część humanistyczna: Gimnazjum w Ożarowicach: 62,90, powiat: 64,13, województwo: 64,00, kraj: 63,50; - część matematyczno – przyrodnicza, odpowiednio: 51,06; 48,02; 49,06 i 49,50; - język obcy (j.angielski/j.niemiecki), odpowiednio: 54,56/48,00; 60,38/54,63; 56,72/50,80 i 56,50/46,50.

(dowód: akta kontroli str. 49-54)

Potrzeby warunkujące realizację zadań oświatowych poszczególnych placówek diagnozowano na posiedzeniach Komisji Kultury, Oświaty i Zdrowia Rady Gminy, odbywających się w poszczególnych placówkach oświatowych prowadzonych przez Gminę, w obecności dyrektora placówki oraz Dyrektora Zespołu. W roku 2011 posiedzenie takie odbyło się w Przedszkolu w Tapkowicach, w 2012 r. w Szkole Podstawowej w Tapkowicach, w 2013 r. w Przedszkolu w Ożarowicach, a w 2014 r. w Szkole Podstawowej w Zendku.

(dowód: akta kontroli str. 22-23, 29-48, 1249, 1251)

1.1.1. Kształcenie, wychowanie i opieka w szkołach i przedszkolach

Potrzeby w zakresie kształcenia, wychowania i opieki dla uczniów były analizowane podczas spotkań Rad Pedagogicznych, a potrzeby wynikające z przeprowadzonych analiz były przedstawiane corocznie przez dyrektorów placówek oświatowych w projektach organizacyjnych składanych lub przekazywanych Zespołowi. Ze względu na fakt, iż Gmina nie prowadziła placówek oświatowych wykonujących zadania na rzecz mniejszości narodowych i etnicznych, nie analizowano potrzeb oświatowych tych grup. W środkach finansowych przekazywanych szkołom zostali uwzględnieni uczniowie ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.

(dowód: akta kontroli str. 20-23, 724-735, 1259-1260)

Procentowy udział dzieci trzy, cztero i pięcioletnich zamieszkujących Gminę, objętych wychowaniem przedszkolnym w placówkach prowadzonych przez Gminę i placówkach niepublicznych z terenu gminy, w całkowitej liczbie dzieci trzy, cztero i pięcioletnich wynosił w roku szkolnym:

- 2011/2012: 42 % wśród trzylatków, 66,7 % wśród czterolatków oraz 100 % wśród pięciolatków;
- 2012/2013 (odpowiednio): 25,5 %, 69,4 % oraz 100 %;
- 2013/2014 (odpowiednio): 49,1 %, 56,9 % oraz 100 %;
- 2014/2015 (odpowiednio): 57,8 %, 94,5 % oraz 100 %.

Z wyjaśnień Wójta wynika, że spadek liczby dzieci trzyletnich w roku szkolnym 2012/2013 związany był z przyjęciem do przedszkoli większej liczby dzieci cztero i pięcioletnich. Natomiast spadek przyjęć dzieci czteroletnich do przedszkoli publicznych w roku szkolnym 2013/2014 spowodowany był otwarciem drugiego oddziału przedszkolnego w niepublicznym Przedszkolu w Pyrzowicach.

(dowód: akta kontroli str. 55, 1240, 1242)

Procentowy udział trzy, cztero i pięciolatków, którzy nie zostali zakwalifikowani w postępowaniu rekrutacyjnym do placówek wychowania przedszkolnego prowadzonych przez Gminę, w stosunku do łącznej liczby ubiegających się o zakwalifikowanie wynosił w roku szkolnym:

- 2011/2012: 2,2% wśród trzylatków oraz 0,7% wśród czterolatków,
- 2012/2013: 6,3% wśród trzylatków, 4,9% wśród czterolatków,
- 2013/2014: 6,9% wśród trzylatków, 2,5% wśród czterolatków,
- 2014/2015: 2,6% wśród czterolatków oraz 1,9% wśród pięciolatków.

(dowód: akta kontroli str. 56)

W celu objęcia większego odsetka dzieci w wieku 3-5 lat wychowaniem przedszkolnym Gmina utworzyła dodatkowy oddział w Przedszkolu w Tapkowicach (wrzesień 2011 r.) oraz w Przedszkolu w Ożarówicach (wrzesień 2013 r.).

(dowód: akta kontroli str. 22-23)

W roku szkolnym 2011/2012 spośród 50 dzieci sześciolletnich zamieszkujących Gminę ośmioro dzieci realizowało obowiązek szkolny, a 42 objętych było edukacją przedszkolną. W roku szkolnym 2012/2013 na 45 sześciolatków zamieszkałych w Gminie troje uczęszczało do szkoły podstawowej, natomiast 42 korzystało z opieki przedszkolnej. W kolejnym roku szkolnym z ogólnej liczby 51 sześciolatków zamieszkujących Gminę, czworo dzieci realizowało obowiązek szkolny, a 47 uczęszczało do przedszkola. W roku szkolnym 2014/2015 spośród 63 dzieci sześciolletnich zamieszkujących Gminę 33 uczęszczało do szkół podstawowych, natomiast 28 do przedszkoli.

W tym samym roku szkolnym ośmioro dzieci sześciolletnich⁹, zamieszkujących obszar Gminy, nie podjęło nauki w I klasie szkoły podstawowej. Wszystkie posiadały stosowną opinię Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej. Dzieci te pozostały w przedszkolu (były dla nich prowadzone zajęcia z pedagogiem szkolnym i logopedą). Z sześciolatków urodzonych w drugiej połowie 2008 r. pięcioro dzieci podjęło naukę w klasie I.

(dowód: akta kontroli str. 57,1249,1251)

1.1.2. Kadra nauczycielska

W gimnazjum prowadzonym przez Gminę liczba zatrudnionych nauczycieli w kolejnych latach szkolnych wyniosła:

- 2009/2010 – 20 nauczycieli (17,01 etatu), z tego 8 nauczycieli dyplomowanych (8 etatów) oraz 5 nauczycieli mianowanych (3,67 etatu);
- 2010/2011 – 20 nauczycieli (17,67 etatu), z tego 8 nauczycieli dyplomowanych (8 etatów) oraz 6 nauczycieli mianowanych (4,67 etatu);
- 2011/2012 – 22 nauczycieli (18,95 etatu), z tego 10 nauczycieli dyplomowanych (9,78 etatu) oraz 6 nauczycieli mianowanych (4,17 etatu);
- 2012/2013 – 20 nauczycieli (18,34 etatu), z tego 9 nauczycieli dyplomowanych (9 etatów) oraz 7 nauczycieli mianowanych (5,34 etatu);
- 2013/2014 – 22 nauczycieli (19,20 etatu), z tego 10 nauczycieli dyplomowanych (9,53 etatu) oraz 9 nauczycieli mianowanych (7,34 etatu);
- 2014/2015 – 22 nauczycieli (19,18 etatu), z tego 11 nauczycieli dyplomowanych (10,34 etatu) oraz 9 nauczycieli mianowanych (7,34 etatu).

Procentowy udział nauczycieli dyplomowanych i mianowanych w ogólnej liczbie nauczycieli (w przeliczeniu na etaty) wynosił, odpowiednio: w roku szkolnym 2009/2010: 47,03% i 21,58%, 2010/2011: 45,27% i 26,43%, 2011/2012: 51,61% i 22,01%, 2012/2013: 49,07% i 29,12%, 2013/2014: 49,64% i 38,23%, 2014/2015: 53,91% i 38,27%.

⁹ Z pierwszego półrocza 2008 r., objętych obowiązkiem szkolnym.

Spadek liczby nauczycieli dyplomowanych w roku szkolnym 2012/2013 wynikał z faktu, iż w roku szkolnym 2011/2012 zatrudniono nauczyciela dyplomowanego na zastępstwo za nauczyciela przebywającego na urlopie zdrowotnym.

Zatrudnienie nauczycieli w szkołach podstawowych prowadzonych przez Gminę wynosiło w latach szkolnych:

- 2009/2010 – 25 nauczycieli (24,61 etatu), z tego 16 nauczycieli dyplomowanych (16 etatów) oraz 3 nauczycieli mianowanych (1,84 etatu);
- 2010/2011 – 27 nauczycieli (23,40 etatu), z tego 17 nauczycieli dyplomowanych (16,11 etatu) oraz 5 nauczycieli mianowanych (3,84 etatu);
- 2011/2012 – 29 nauczycieli (23,37 etatu), z tego 17 nauczycieli dyplomowanych (16,11 etatów) oraz 6 nauczycieli mianowanych (4,84 etatu);
- 2012/2013 – 31 nauczycieli (24,91 etatu), z tego 17 nauczycieli dyplomowanych (16,28 etatu) oraz 5 nauczycieli mianowanych (4,56 etatu);
- 2013/2014 – 32 nauczycieli (23,60 etatu), z tego 18 nauczycieli dyplomowanych (17,22 etatu) oraz 6 nauczycieli mianowanych (4,89 etatu);
- 2014/2015 – 35 nauczycieli (28,22 etatu), z tego 20 nauczycieli dyplomowanych (19,22 etatu) oraz 4 nauczycieli mianowanych (2,95 etatu).

Procentowy udział nauczycieli dyplomowanych i mianowanych w ogólnej liczbie nauczycieli (w przeliczeniu na etaty) wynosił odpowiednio w roku szkolnym: 2009/2010: 65,01% i 7,48%, 2010/2011: 68,85% i 16,41 %, 2011/2012: 68,93% i 20,71%, 2012/2013: 65,36 % i 18,31%, 2013/2014: 72,97% i 20,72%, 2014/2015: 68,11% i 10,45%.

Spadek liczby nauczycieli mianowanych w roku szkolnym 2012/2013 wynikał z faktu, iż w roku poprzednim zatrudniono nauczyciela mianowanego na umowę na czas określony. Zmniejszenie liczby nauczycieli mianowanych w roku szkolnym 2014/2015 było konsekwencją awansu dwóch nauczycieli na nauczycieli dyplomowanych.

W przedszkolach, dla których organem prowadzącym była Gmina zatrudnienie nauczycieli w kolejnych latach szkolnych wynosiło:

- 2009/2010 – 7 nauczycieli (7 etatów), z tego 5 nauczycieli dyplomowanych (5 etatów) oraz 2 nauczycieli mianowanych (2 etaty);
- 2010/2011 – 7 nauczycieli (7 etatów), z tego 5 nauczycieli dyplomowanych (5 etatów) oraz 2 nauczycieli mianowanych (2 etaty);
- 2011/2012 – 12 nauczycieli (8,32 etatu), z tego 7 nauczycieli dyplomowanych (5,14 etatu) oraz 2 nauczycieli mianowanych (2 etaty);
- 2012/2013 – 12 nauczycieli (8,32 etatu), z tego 7 nauczycieli dyplomowanych (5,14 etatu) oraz 2 nauczycieli mianowanych (2 etaty);
- 2013/2014 – 13 nauczycieli (9,28 etatu), z tego 8 nauczycieli dyplomowanych (6,18 etatu) oraz 1 nauczyciel mianowany (1 etat);
- 2014/2015 - 13 nauczycieli (9,36 etatu), z tego 8 nauczycieli dyplomowanych (6,18 etatu) oraz 1 nauczyciel mianowany (1 etat).

Procentowy udział nauczycieli dyplomowanych i mianowanych w ogólnej liczbie nauczycieli (w przeliczeniu na etaty) wynosił odpowiednio: w roku szkolnym 2009/2010: 71,43% i 28,57%, 2010/2011: 71,43% i 28,57%, 2011/2012: 61,78% i 24,04%, 2012/2013: 61,78% i 24,04%, 2013/2014: 66,59% i 10,78%, 2014/2015: 66,03% i 10,68%.

Spadek liczby nauczycieli mianowanych w roku szkolnym 2013/2014 związany był z awansem nauczyciela mianowanego na dyplomowanego.

(dowód: akta kontroli str. 58,1244,1246-1247)

Dane dotyczące liczby nauczycieli wykazane w arkuszach organizacyjnych placówek oświatowych prowadzonych przez Gminę różnią się od danych wykazanych w SIO. Według wyjaśnień jednostki kontrolowanej rozbieżność wynikała z obowiązku wykazywania w SIO również nauczycieli zatrudnionych, którzy przebywali na długotrwałych zwolnieniach oraz nauczycieli zatrudnionych za nich na zastępstwo, jak również nauczycieli nie mających przydzielonego zakresu obowiązków w arkuszu organizacyjnym, np. ze względu na urlop macierzyński.

(dowód: akta kontroli str. 58, 1076-1146, 1276)

Corocznie dyrektorzy placówek oświatowych prowadzonych przez Gminę przesyłali do Gminnego Zespołu plany doskonalenia nauczycieli zatrudnionych w danej placówce na bieżący rok szkolny. Zbiorcze zapotrzebowania sporządzane przez Zespół były następnie przysyłane do Urzędu.

W budżetach Gminy na lata 2011-2014 zapewniono środki na kształcenie i doskonalenie zawodowe nauczycieli w wysokości 1% planowanych rocznych środków przeznaczonych na wynagrodzenia nauczycieli¹⁰.

(dowód: akta kontroli str. 59-90, 131-222, 235, 268-362, 371, 418-515, 528, 569-667, 680)

1.1.3. Warunki lokalowe i organizacyjne

Potrzeby w zakresie organizacji zajęć świetlicowych i pozalekcyjnych były diagnozowane w ramach spotkań przedstawicieli Zespołu z dyrektorami placówek oświatowych prowadzonych przez Gminę. Potrzeby w zakresie warunków lokalowych, wyposażenia sal oraz zapewnienia bezpiecznych i higienicznych warunków kształcenia ustalano na podstawie danych z protokołów kontroli przeprowadzanych w placówkach oświatowych.

W składanej corocznie informacji o stanie realizacji zadań oświatowych nie wskazywano na problemy lokalowe, ani potrzeby w zakresie wyposażenia szkół i przedszkoli.

(dowód: akta kontroli str. 49-54, 1219, 1221-1222)

W wyniku przeprowadzonych oględzin obiektów Gimnazjum w Ożarówicach oraz dwóch szkół podstawowych (w Tąpkowicach oraz w Zendku), stwierdzono, że zapewniły one uczniom możliwość korzystania z biblioteki szkolnej, świetlicy, pomieszczeń do nauki z niezbędnym wyposażeniem oraz zespołu urządzeń sportowych i rekreacyjnych, zgodnie z art. 67 ust. 1 ustawy o systemie oświaty. Placówki te, z wyjątkiem Szkoły Podstawowej w Tąpkowicach¹¹, posiadały warunki i wyposażenie określone w rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej z dnia 27 sierpnia 2012 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół¹², tj. m.in.: pracownie do prowadzenia zajęć z muzyki i plastyki, sale do zajęć z języka obcego nowożytnego, komputery z dostępem do Internetu, sprzęt audiowizualny oraz instrumenty muzyczne. W szkołach podstawowych zapewniono sale lekcyjne dla klas pierwszych składające się z dwóch części (dydaktycznej i rekreacyjnej), kąci tematyczne (m.in. przyrody) oraz gry i zabawki dydaktyczne. Meble w klasach I-III obu szkół podstawowych zostały dostosowane do wzrostu uczniów zgodnie

¹⁰ W roku 2011 – 23.686 zł przy planowanych wynagrodzeniach nauczycieli w wysokości 2.368.540 zł (1,00%); w roku 2012 – 27.200 zł przy planowanych wynagrodzeniach nauczycieli w wysokości 2.590.006 zł (1,05%); W roku 2013 – 27.800 zł przy planowanych wynagrodzeniach nauczycieli w wysokości 2.774.363 zł (1,00%); W roku 2014 – 28.300 zł przy planowanych wynagrodzeniach nauczycieli w wysokości 2.831.824 zł (1,00%).

¹¹ Nie zapewniono każdemu uczniowi klas I-III dostępu do osobnego komputera na zajęciach informatycznych.

¹² Dz. U. z 2012 r., poz. 977 ze zm.

z zasadami ergonomii. Zajęcia świetlicowe we wszystkich szkołach odbywały się w grupach rówieśniczych.

(dowód: akta kontroli str. 91-103, 113-120)

Zgodnie z przepisem § 4a rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 grudnia 2002 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach¹³ w Gminnych szkołach zapewniono uczniom możliwość pozostawienia części podręczników w szkole.

(dowód: akta kontroli str. 99-103, 120),

Z kwestionariuszy wypełnionych przez dyrektorów szkół prowadzonych przez Gminę¹⁴ wynikało, że:

- w dwóch szkołach zapotrzebowanie na prace remontowe/inwestycyjne zostało zrealizowane częściowo, a w jednej całkowicie;
- w Szkole Podstawowej w Zendku każdy oddział odbywał zajęcia w odpowiednich pracowniach przedmiotowych, a w dwóch pozostałych szkołach „nie zawsze”¹⁵;
- wszystkie szkoły posiadały bibliotekę szkolną;
- wyposażenie w rzutniki multimedialne i tablice interaktywne obejmowało 60% ogólnej liczby sal Gimnazjum w Ożarowicach, 56% sal w Szkole Podstawowej w Tapkowicach oraz 75% sal Szkoły Podstawowej w Zendku;
- w dwóch szkołach każdy nauczyciel miał możliwość korzystania z ww. sprzętu, natomiast w jednej szkole - nie zawsze;
- w dwóch szkołach zapotrzebowanie na pomoce dydaktyczne i sprzęt zostało w pełni zrealizowane, a w jednej szkole częściowo.

(dowód: akta kontroli str. 104-112)

Uwagi dotyczące
badanej działalności

Z powyższych kwestionariuszy wynikało również, że we wszystkich szkołach zapewniono każdemu uczniowi na zajęciach komputerowych odrębne stanowisko komputerowe z dostępem do Internetu. Natomiast w wyniku oględzin stwierdzono, że w Szkole Podstawowej w Tapkowicach nie zapewniono każdemu uczniowi klas I-III dostępu do osobnego komputera na zajęciach informatycznych. Pracownia komputerowa w szkole była wyposażona w 14 komputerów z dostępem do Internetu. Liczba uczniów klas I-III wynosiła: Ia:23; Ib:21; IIa:16; IIb:18; III:22. Klasy te nie były dzielone na zajęciach informatycznych. Odnosząc się do powyższego Dyrektor Szkoły wyjaśniła, że zgodnie z §7 ust. 1 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej w sprawie ramowych planów nauczania w szkołach publicznych, liczba uczniów klas IV-VI nie może przekraczać liczby stanowisk w pracowni komputerowej na obowiązkowych zajęciach edukacyjnych, natomiast wymóg ten nie dotyczył klas I-III.

(dowód: akta kontroli str. 95-98, 104-112, 114)

NIK zwraca uwagę, że zgodnie z zaleceniem zawartym w rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej z dnia 27 sierpnia 2012 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół¹⁶, sugeruje się aby podczas zajęć komputerowych w klasach I-III uczeń miał do swojej dyspozycji osobny komputer z dostępem do Internetu. W ocenie NIK wprowadzenie powyższego zalecenia mogłoby wpłynąć na poprawę jakości kształcenia.

¹³ Dz. U. z 2003, Nr 6, poz. 69, ze zm., zwanego dalej „rozporządzeniem bhp w szkołach”.

¹⁴ Gimnazjum oraz dwie szkoły podstawowe.

¹⁵ Odpowiedź zaznaczona w kwestionariuszu.

¹⁶ Zalecenie zawarte zostało w pkt. 11 Zalecanych warunków i sposób realizacji - Załącznik Nr 2 Rozdział II, Dz. U. z 2012 poz. 977.

Gmina nie ustaliła własnych przepisów określających liczebność klas na poziomie niższym niż wynika to z norm i zaleceń prawa oświatowego.

(dowód: akta kontroli str. 1242)

1.1.4. Inne potrzeby

Gmina diagnozowała potrzeby w zakresie zadań związanych z pomocą materialną i wspieraniem edukacji uzdolnionych uczniów przy współpracy z działającym w Gminie Ośrodkiem Pomocy Społecznej. Przy finansowaniu posiłków i podręczników brano pod uwagę sytuację materialną uczniów. Nie opracowano regionalnych programów wyrównywania szans edukacyjnych dzieci i młodzieży. Analiza potrzeb w zakresie realizacji zadań oświatowych prowadzona była na bieżąco. W jej wyniku podjęto takie działania jak: wprowadzenie dodatkowych zajęć z języka rosyjskiego w Gimnazjum w Ożarowicach, opracowywanie planów doskonalenia zawodowego nauczycieli, oddanie do użytku nowych pomieszczeń w Szkole Podstawowej w Zendku, remont Przedszkola w Ożarowicach, przyznawanie stypendiów socjalnych uboższym uczniom, organizacja kół zainteresowań¹⁷, realizacja projektu unijnego „Wspieranie zdolności i likwidowanie trudności”.

W latach 2011-2014 w Gminie Ożarowice nie była powołana rada oświatowa.

(dowód: akta kontroli str. 21, 1221-1222, 1242-1243)

1.2. Planowanie i finansowanie wydatków na realizację zadań oświatowych

1.2.1. Planowanie wydatków na realizację zadań oświatowych

Opis stanu
faktycznego

W okresie objętym kontrolą obowiązywały przepisy dotyczące planowania wydatków Gminy wprowadzone uchwałą nr XXXIV/490/2010 Rady Gminy Ożarowice z dnia 10 czerwca 2010 r. w sprawie określenia trybu prac nad projektem uchwały budżetowej Gminy Ożarowice. Zawierała ona postanowienia, o których mowa w art. 234 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych¹⁸.

Przy planowaniu budżetu Gminy szacowano koszty realizacji zadań oświatowych na podstawie kalkulacji przesyłanych przez dyrektorów placówek oświatowych. Co roku do 30 września dyrektorzy placówek oświatowych prowadzonych przez Gminę przysyłali projekty budżetu na rok następny. Wójt przekazywał dyrektorom ww. placówek informacje niezbędne do opracowania projektów ich planów finansowych w ciągu 7 dni od przedłożenia Radzie Gminy projektu uchwały budżetowej. Dyrektorzy placówek opracowywali plany finansowe kierowanych przez siebie jednostek w ciągu 30 dni od otrzymania ww. informacji, nie później niż do 22 grudnia.

(dowód: akta kontr. str. 121-222, 268-362, 418-515, 569-667, 1252-1255)

Szczegółowej analizie poddano korespondencję Gminy ze wszystkimi prowadzonymi przez nią placówkami oświatowymi¹⁹ w zakresie planowanych i przyznanych środków na wydatki. Przeprowadzone badanie wykazało, że na:

- 2011 r. Gimnazjum w Ożarowicach przyznano 250,5 tys. zł mniej od kwoty wnioskowanej, Szkoły Podstawowe w Tapkowicach i Zendku odpowiednio 479,6 tys. zł i 163,9 tys. zł mniej, a Przedszkola w Ożarowicach i Tapkowicach odpowiednio 65,6 tys. zł i 33,1 tys. zł mniej od kwot wnioskowanych.

- 2012 r. przyznano: Gimnazjum w Ożarowicach 214,0 tys. zł, dla Szkoły Podstawowej w Tapkowicach 25,6 tys. zł, dla Szkoły Podstawowej w Zendku

¹⁷ Informatyczne, techniczne, przedmiotowe, artystyczne, sportowe.

157,4 tys. zł, dla Przedszkoli w Ożarówicach i Tapkowicach, odpowiednio 57,8 tys. zł i 46,9 tys. zł mniej od kwot wnioskowanych.

- 2013 r. Gimnazjum otrzymało 153,0 tys. zł, Szkoła Podstawowa w Tapkowicach 20,5 tys. zł, Szkoła Podstawowa w Zendku 95,5 tys. zł, Przedszkole w Ożarówicach 47,8 tys. zł, a Przedszkole w Tapkowicach 43,7 tys. zł mniej od kwot zgłaszanych w zapotrzebowaniu.

- 2014 r. Gimnazjum w Ożarówicach przyznano 270,2 tys. zł mniej, Szkołom Podstawowym w Tapkowicach i Zendku odpowiednio 59,4 tys. zł i 126,2 tys. zł mniej od kwoty wnioskowanej, a Przedszkolom w Ożarówicach i Tapkowicach odpowiednio 28,0 tys. zł i 33,9 tys. zł więcej od kwot objętych zapotrzebowaniem.
(dowód: akta kontroli str. 121-124, 131-222, 268-362, 418-515, 569-667)

W latach 2011-2013 z tytułu części oświatowej subwencji ogólnej Gmina uzyskała środki odpowiadające ich zaplanowanej wysokości, tj. odpowiednio: 3.880,2 tys. zł, 4.198,6 tys. zł i 4.296,7 tys. zł. Do końca sierpnia 2014 r. z zaplanowanych 4.248,5 tys. zł Gmina otrzymała 3.268,0 tys. zł.

Otrzymane przez Gminę dotacje celowe z budżetu państwa na zadania własne z zakresu oświaty wyniosły: 9,2 tys. zł w 2011 r.; 85,5 tys. zł w 2012 r.; 95,4 tys. zł w 2013 r. i 145,2 tys. zł w 2014 r. (do końca sierpnia).

W badanym okresie Gmina pozyskała środki z UE na zadania oświatowe w następującej wysokości: 66,6 tys. zł w 2011 r.; 2.555,4 tys. zł w 2013 r. oraz 1.185,5 tys. zł w 2014 r. (do końca sierpnia), m.in. w ramach programu *Wspieranie zdolności i likwidowanie trudności* oraz dofinansowania budowy sali gimnastycznej przy Szkole Podstawowej w Zendku.

(dowód: akta kontroli str. 736-737)

Szczegółowym badaniem objęto pięć najwyższych kwotowo dotacji przyznanych i wykorzystanych w kontrolowanym okresie²⁰. We wszystkich przypadkach dotacje zostały wykorzystane zgodnie z obowiązującymi przepisami i zawartymi umowami, bądź innymi dokumentami będącymi podstawą ich przyznania.

(dowód: akta kontroli str. 749-754, 755-925)

W latach 2011-2014 Gmina wnioskowała dwukrotnie (w 2014 r.) o przyznanie środków z rezerwy części oświatowej subwencji ogólnej²¹. Pierwszy z wniosków - na kwotę 31.614 zł (z tego 21.348 zł dla szkół publicznych) - dotyczył zakupu pomocy szkolnych dla sześciolatków. Drugi wniosek - na kwotę 40.890 zł - obejmował zakup sprzętu i pomocy szkolnych na wyposażenie nowych pomieszczeń szkolnych. W obu przypadkach, wg stanu na dzień 10 października 2014 r. Gmina oczekiwała na odpowiedź ws. złożonych wniosków.

(dowód: akta kontroli str. 22, 24-28)

¹⁸ Dz. U. z 2013 r., poz. 885 ze zm.

¹⁹ Zapotrzebowanie zgłaszane przez dyrektorów placówek do 30 września roku poprzedzającego rok budżetowy oraz kwoty przyznane w projekcie uchwały budżetowej.

²⁰ 1) Dotacja „Cyfrowa Szkoła” 2012 r. dla Szkoły Podstawowej w Zendku; 2) Dotacja „Wyprawka szkolna” 2013 r.; 3) Dotacja na wychowanie przedszkolne – rok 2013; 4) Dotacja – Projekt „Wspieranie zdolności i likwidowanie trudności” współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach EFS - rok 2012/2013; 5) Dotacja „Przebudowa i rozbudowa hali sportowej w Ożarówicach przy ul. Szkolnej 10” – lata 2013 – 2015 z Ministerstwa Sportu (badanie w zakresie dokumentacji projektowej – 2013 r.).

²¹ Oba wnioski złożone dnia 26 września 2014 r.

Udział dochodów z tytułu części oświatowej subwencji ogólnej w dochodach Gminy ogółem wyniósł: 17,4 % w 2011 r. i 2012 r.; 7,4% w 2013 r. i 7,7% w 2014 r. (plan dochodów Gminy wg stanu na sierpień).

(dowód: akta kontroli str. 738)

1.2.2. Finansowanie zadań oświatowych

Zaplanowane przez Gminę wydatki na realizację zadań oświatowych w kontrolowanym okresie wyniosły: 6.241,5 tys. zł (wykonanie 5.991,2 tys. zł); 6.888,1 tys. zł w 2012 r. (wykonanie 6.538,4 tys. zł) 12.009,7 tys. zł w 2013 r. (wykonanie 11.532,5 tys. zł) oraz 11.172,5 tys. zł w 2014 r. (wykonanie do końca sierpnia – 7.254,5 tys. zł). W ramach ww. kwot:

- planowane wydatki bieżące i ich wykonanie wyniosły: 6.204,5 tys. zł (5.954,3 tys. zł) w 2011 r.; 6.848,1 tys. zł (6.538,4 tys. zł) w 2012 r.; 7.146,8 tys. zł (6.779,9 tys. zł) w 2013 r. oraz 7.680,0 tys. zł (do końca sierpnia - 4.659,0 tys. zł) w 2014 r.;
- planowane i zrealizowane dotacje wyniosły: 315,0 tys. zł (305,0 tys. zł) w 2011 r.; 420,0 tys. zł (403,9 tys. zł) w 2012 r.; 511,1 tys. zł (495,5 tys. zł) w 2013 r. i 557,4 tys. zł (349,4 tys. zł) w 2014 r. (do końca sierpnia);
- plan i wykonanie wydatków majątkowych wyniosły: 37,0 tys. zł (36,9 tys. zł) w 2011 r.; 40,0 tys. zł (0 zł) w 2012 r.; 4.862,9 tys. zł (4.752,6 tys. zł) w 2013 r. oraz 3.492,5 tys. zł (2.595,5 tys. zł) w 2014 r. (do końca sierpnia);
- planowane i dokonane wydatki na dowożenie uczniów wyniosły: 120,2 tys. zł (117,8 tys. zł) w 2011 r.; 145 tys. zł (140,9 tys. zł) w 2012 r.; 158,0 tys. zł (150,7 tys. zł) w 2013 r. oraz 163,0 tys. zł (91 tys. zł) w 2014 r. (do końca sierpnia).

(dowód: akta kontroli str. 739, 755-925)

Poziom wykorzystania przez Gminę środków otrzymanych w ramach części oświatowej subwencji ogólnej w stosunku do wydatków na zadania oświatowe przedstawiał się następująco: 79,3% w 2011 r.; 79,9 % w 2012 r.; 81,0 % w 2013 r. i 73,3 % w 2014 r. (do końca sierpnia).

(dowód: akta kontroli str.740, 755-925)

Relacja wydatków na zadania oświatowe do wydatków Gminy ogółem wyniosła: 5.991,2 tys. zł/21.681,5 tys. zł (27,6%) w 2011 r.; 6.538,4 tys. zł/18.633,0 tys. zł (35,1%) w 2012 r.; 11.532,5 tys. zł/64.265,8 tys. zł (17,9%) w 2013 r. oraz 11.172,5 tys. zł/74.493,9 tys. zł (15%) w 2014 r.(plan).

Relacja wydatków na zadania subwencionowane do wydatków Gminy ogółem przedstawiała się następująco: 4.891,5 tys. zł/21.681,5 tys. zł (22,6%) w 2011 r.; 5.255,3 tys. zł/18.633,0 tys. zł (28,2%) w 2012 r.; 5.301,9 tys. zł/64.265,8 tys. zł (8,3%) w 2013 r. i 5.794,0 tys. zł/74.493,9 tys. zł (7,8 %) w 2014 r. (plan).

(dowód: akta kontroli str.741, 755-925)

Dla gimnazjum udział wydatków majątkowych w relacji do ogółu wydatków majątkowych Gminy wyniósł: 0,1% w 2013 r. i 1,5 % w 2014 r. (plan). Dla szkół podstawowych prowadzonych przez Gminę wskaźnik ten wyniósł: 0,5% w 2011 r., 1,6 % w 2013 r. oraz 0,5 % w 2014 r. (plan). Dla przedszkoli i oddziału przedszkolnego prowadzonych przez Gminę udział ten wynosił: 0,7% w 2013 r. i 31,3 % w 2014 r. (plan).

Wysokość środków własnych Gminy na realizację zadań oświatowych w badanym okresie wyniosła 2.101,8 tys. zł w 2011 r.; 2.187,7 tys. zł w 2012 r.; 4.585,0 tys. zł w 2013 r. oraz 4.838,3 tys. zł w 2014 r.

(dowód: akta kontroli str.743-748, 755-925)

Udział środków UE w ogólnej kwocie wydatków Gminy na zadania oświatowe wyniósł: 1,02% w 2011 r. (67,0 tys. zł/6.538,4 tys. zł); 22,1 % w 2012 r. (2.548,6 tys. zł/11.532,5 tys. zł) i 13,33 % w 2014 r. – do końca sierpnia (1.489,2 tys. zł/11.172,5 tys. zł). Środki te przeznaczono na budowę sali gimnastycznej przy Szkole Podstawowej w Zendku, realizację projektu EFS „Wspieranie zdolności i likwidowanie trudności” oraz zakup pomocy dydaktycznych. Gmina nie otrzymała w latach 2011-2014 na zadania oświatowe innych środków pochodzących ze źródeł zagranicznych.

(dowód: akta kontroli str. 736-737,742,755-925)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

2. Wykorzystanie środków budżetowych na realizację zadań oświatowych

2.1. Wydatki ponoszone przez gminę na realizację wybranych zadań oświatowych

2.1.1. Wydatki związane z organizacją sieci szkół i przedszkoli prowadzonych przez Gminę

Opis stanu
faktycznego

W kontrolowanym okresie nie wystąpił przypadek tworzenia, likwidacji, obniżenia poziomu organizacyjnego bądź przekazania innym podmiotom placówek oświatowych prowadzonych przez Gminę. Ich liczba pozostawała niezmienna i obejmowała Gimnazjum w Ozarowicach, Szkoły Podstawowe w Tapkowicach i Zendku oraz Przedszkola w Ozarowicach i Tapkowicach.

(dowód: akta kontroli str.19, 926-929,1244,1246)

Przeciętny roczny koszt kształcenia jednego ucznia w szkołach prowadzonych przez Gminę wynosił w:

- gimnazjum: w roku szkolnym 2011/2012 – 10.627,09 zł, w roku szkolnym 2012/2013 – 11.184,08 zł, w roku szkolnym 2013/2014 – 11.335,95 zł;

- szkołach podstawowych: w roku szkolnym 2011/2012 – 9.556,75 zł; w roku szkolnym 2012/2013 – 10.496,57 zł, w roku szkolnym 2013/2014 – 10.503,46 zł.

(dowód: akta kontroli str. 930-933)

2.1.2. Wydatki Gminy ponoszone na zadania związane z utrzymaniem odpowiednich warunków lokalowych i organizacyjnych w szkołach i przedszkolach prowadzonych przez Gminę

Zalecenia z przeglądów własnych, kontroli Państwowej Inspekcji Sanitarnej, nadzoru budowlanego oraz Straży Pożarnej były realizowane niezwłocznie. Zalecenia z okresowych kontroli budynków uwzględniano w projektach budżetu placówek.

W przypadku dwóch kontroli²² zalecenia pokontrolne zostały wykonane częściowo, a ich realizacja trwa nadal ze względu na przesunięcie terminu ich realizacji.

(akta kontr. Str. 939-1036,1249,1251,1268-1271)

Odnosząc się do pytania o podjęcie konkretnych działań dla zapewnienia wymaganych warunków lokalowych, wyposażenia sal lekcyjnych oraz bezpiecznych i higienicznych warunków kształcenia w prowadzonych szkołach i przedszkolach, Wójt zwrócił uwagę na doposażenie placówek w pomoce dydaktyczne oraz sprzęt multimedialny w ramach projektów „Wspieranie zdolności, likwidowanie trudności” oraz „Cyfrowa Szkoła”. Dodał, iż Gmina prowadziła bieżące remonty, rozbudowę i modernizację placówek oświatowych, zapewniając tym samym higieniczne i bezpieczne warunki kształcenia. Ponadto dyrektorzy poszczególnych placówek dbali o systematyczne uzupełnianie wyposażenia.

(dowód: akta kontroli str. 939-1036,1249,1251,1259-1260,1262-1263,1268-1271)

W każdej placówce oświatowej prowadzonej przez Gminę funkcjonowały Rady Rodziców. Dysponowały one łącznie środkami finansowymi w następującej wysokości w poszczególnych latach szkolnych:

- 2011/2012 34.499,51 zł (z czego 32.227,29 zł wykorzystano na wydatki bieżące, a 3.523,67 zł na zakup sprzętu dla placówek);
- 2012/2013 33.148,94 zł (z czego 27.402,77 zł wykorzystano na wydatki bieżące, a 5.800,59 zł na zakup sprzętu dla placówek);
- 2013/2014 29.173,22 zł (z czego 19.313,68 zł wykorzystano na wydatki bieżące, a 2.700,85 zł na zakup sprzętu dla placówek).

(dowód: akta kontroli str. 1067-1071)

Pracownicy Gminnego Zespołu nie odbywali szkoleń z zakresu analizy i oceny wyników egzaminów zewnętrznych. Wyniki egzaminów szkół prowadzonych przez Gminę były zestawiane z wynikami szkół w powiecie, województwie lub kraju. Do analizy wyników testów w szkołach podstawowych stosowano skalę staninową, natomiast przy ocenie wyników egzaminu gimnazjalnego wykorzystywana była metoda EWD²³. Powyższe wyniki analizowane były w kontekście wieloletnim. Uzyskiwane przez uczniów wyniki sprawdzianów i egzaminów miały wpływ na oceny szkół i ich dyrektorów.

(dowód: akta kontroli str. 1037-1066,1219-1222)

Gmina podejmowała działania zmierzające do poprawy wyników dydaktycznych poprzez zatwierdzenie dodatkowych zajęć pozalekcyjnych zgodnie z potrzebami placówki wykazanymi w projektach organizacyjnych. Z inicjatywy Gminy wprowadzono drugi język obcy (niemiecki) w klasach IV-VI szkół podstawowych zarządzanych przez Gminę.

W celu wyrównywania szans edukacyjnych oraz rozwoju uzdolnionych uczniów w placówkach oświatowych prowadzonych przez Gminę zorganizowano dodatkowe zajęcia: rewalidacyjne (23 godziny tygodniowo w roku szkolnym 2011/2012, 32 godziny w roku 2012/2013 i 2 godziny w roku 2013/2014), specjalistyczne (14 godzin tygodniowo w roku szkolnym 2011/2012, 14 godzin w roku 2012/2013 i 28 godzin w roku 2013/2014), dydaktyczno-wyrównawcze (15 godzin tygodniowo

²² Jedna przeprowadzona przez Państwową Inspekcję Sanitarną (niezrealizowane zalecenie – usunięcie przyczyny powstawania zacieków w pomieszczeniach placówki), druga przez Państwową Straż Pożarną (niezrealizowane zalecenia – 1) wyposażenie dróg ewakuacyjnych w budynku przedszkola w samoczynnie załączające się oświetlenie ewakuacyjne; 2) usunięcie z drogi ewakuacyjnej budynku przedszkola łatwopalnej okładziny ściennej).

²³ EWD – edukacyjna wartość dodana pozwala oszacować przyrost wiedzy ucznia osiągnięty na poszczególnych etapach edukacyjnych.

w roku szkolnym 2011/2012, 18 godzin w roku 2012/2013 i 12 godzin w roku 2013/2014), z języka angielskiego (3 godziny tygodniowo w roku szkolnym 2012/2013), z języka niemieckiego (9 godzin tygodniowo w roku szkolnym 2011/2012 i 2012/2013 oraz 10 godzin w roku 2013/2014) oraz koła zainteresowań (29 godzin tygodniowo w roku szkolnym 2011/2012, 30 godzin w roku 2012/2013 i 28 godzin w roku 2013/2014). Liczba uczniów posiadających wskazania do różnych form pomocy psychologiczno-pedagogicznej wyniosła: 101 w roku szkolnym 2011/2012, 131 w roku szkolnym 2012/2013 i 129 w roku szkolnym 2013/2014.

Dla rozwijania zainteresowań uczniów zorganizowane zostały m.in. zajęcia informatyczne, techniczne, przedmiotowe, artystyczne i sportowe.

Liczba uczniów objętych nauczaniem indywidualnym wynosiła: trzech w roku szkolnym 2011/2012, czterech w roku szkolnym 2012/2013 i jeden w roku szkolnym 2013/2014 i była zgodna z liczbą uczniów posiadających wskazania do tego typu zajęć.

Łączna liczba godzin przeznaczonych na dodatkowe zajęcia edukacyjne finansowane przez Gminę wynosiła w bieżącym roku szkolnym 10 tygodniowo. Wnioski składane były do Gminy przez dyrektorów placówek po zasięgnięciu opinii Rady Pedagogicznej i Rady Rodziców. Po zaakceptowaniu wniosków przez Wójta planowane godziny były zamieszczane w projektach organizacyjnych, a kwoty niezbędne do realizacji zajęć były uwzględniane w planowanym budżecie.

Odnosząc się do problematyki składania przez dyrektorów placówek oświatowych wniosków o finansowanie dodatkowych zajęć edukacyjnych, Wójt wyjaśnił, iż środki zaplanowane w budżetach placówek oświatowych były wystarczające na prowadzenie zajęć dodatkowych, stąd dyrektorzy nie składali wniosków.

W badanym okresie Gmina otrzymała dotację w ramach projektu „Wspieranie zdolności i likwidowanie trudności” współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej na realizację dodatkowych zadań edukacyjnych. Sposób finansowania i realizacji zadań w ramach projektu był zgodny z wnioskiem o przyznanie dofinansowania oraz z umową.

(dowód: akta kontroli str. 749-754, 1072-1074, 1219-1224, 1244, 1247, 1259, 1261, 1263-1267)

W roku szkolnym 2011/2012 tygodniowy wymiar dodatkowych zajęć wspierających rozwój wynosił 111 godzin i obejmował 292 uczniów. Zajęcia rozwijające zainteresowania prowadzone były w wymiarze 38 godzin tygodniowo i obejmowały łącznie 402 uczniów. W roku szkolnym 2012/2013 zajęcia wspierające rozwój realizowano w wymiarze 136 godzin tygodniowo i objęto nimi 369 uczniów. Zajęcia rozwijające zainteresowania obejmowały 39 godzin tygodniowo i skupiały 447 uczniów. W roku szkolnym 2013/2014 zajęcia wspierające rozwój prowadzono w wymiarze 107 godzin tygodniowo, z udziałem 215 dzieci. Zajęcia rozwijające zainteresowania obejmowały łącznie 38 godzin tygodniowo i skupiały 326 uczniów.

(dowód: akta kontroli str. 91-103, 1072-1074)

Dane zawarte w arkuszach organizacyjnych placówek oświatowych różniły się w zakresie zajęć dodatkowych oraz uczniów z opiniami i orzeczeniami od danych zawartych w SIO. Wójt wyjaśnił, że wynikało to z faktu, iż w SIO nie było możliwości wykazania wszystkich zajęć dodatkowych przewidywanych w projekcie, gdyż system narzucał jakie zajęcia można było wykazać.

(dowód: akta kontroli str. 1272-1274, 1328, 1330, 1333)

Badania ankietowe przeprowadzone wśród dyrektorów szkół prowadzonych przez Gminę²⁴ wykazały, że we wszystkich przypadkach opieka świetlicowa była

²⁴ Gimnazjum oraz dwie szkoły podstawowe.

organizowana dla wszystkich chętnych uczniów, grupy świetlicowe nie przekraczały 25 osób, co zostało potwierdzone oględzinami, a czas pracy świetlicy uwzględniał potrzebę zapewnienia opieki uczniom, w okolicznościach wynikających z rozkładu dojazdów uczniów do szkół oraz potrzeb rodziców. Również we wszystkich przypadkach ofertę zajęć pozalekcyjnych oparto na przeprowadzonej diagnozie potrzeb uczniów, a wszyscy uczniowie z opiniami i orzeczeniami z poradni psychologiczno-pedagogicznych otrzymali zalecane w nich formy pomocy. W dwóch z trzech szkół zapotrzebowanie na dodatkowe godziny zostało zrealizowane w pełni, a w jednym przypadku częściowo. Ponadto w jednej szkole zorganizowano zajęcia pozalekcyjne dla uczniów najzdolniejszych przez cały rok, a w drugiej przez część roku.

(dowód: akta kontroli str.104-112)

2.1.3. Wydatki Gminy ponoszone na wynagrodzenia oraz kształcenie i doskonalenie zawodowe nauczycieli

Udział wynagrodzeń nauczycieli w wydatkach bieżących Gminy na oświatę w latach 2009-2014 stale rósł i wynosił: w 2009 r. 45,56%, w 2010 r. 46,53%, w 2011 r. 47,41%, w 2012 r. 47,59%, w 2013 r. 48,97%, a w 2014 r. 49,02%. Zasady wynagradzania nauczycieli w Gminie zostały ustalone w regulaminie wynagradzania nauczycieli zatrudnionych w szkołach i przedszkolach gminy Ożarówce²⁵. Regulamin wynagrodzenia zawierał postanowienia dotyczące: dodatku za pracę w trudnych lub uciążliwych warunkach²⁶, dodatku za wysługę lat²⁷, dodatku motywacyjnego²⁸, dodatku funkcyjnego²⁹, zasad wynagradzania za godziny ponadwymiarowe i godziny doraźnych zastępstw dla nauczycieli (wraz z warunkami jego obliczania i wypłacania), nagród dla nauczycieli³⁰ oraz dodatku mieszkaniowego.

Wysokość dodatków uzupełniających do wynagrodzeń nauczycieli („czternastek”) wyniosła: za rok 2011 – 3.312,23 zł; za rok 2012 – 2.385,79 zł. W obu ww. latach średniej wysokości wynagrodzeń nie osiągnęli nauczyciele stażysty. W celu wyeliminowania podobnej sytuacji w roku następnym przyjęto zasadę sprawdzania wewnętrznego osiągania średnich w placówkach po pierwszym semestrze i przydzielania w miarę potrzeby zastępstw nauczycielom z niższych grup awansu zawodowego.

(dowód: akta kontroli str.1075,1166-1211,1272,1274)

W budżetach Gminy na lata 2011-2014 wyodrębniono środki na doskonalenie zawodowe nauczycieli w wymaganej wysokości 1% planowanych rocznych środków

²⁵ Wprowadzonym Uchwałą Rady Gminy Ożarówce nr XXIII/317/2009 z dnia 2 kwietnia 2009 r. w sprawie przyjęcia regulaminu wynagradzania nauczycieli, zwanym dalej *Regulaminem wynagradzania*.

²⁶ W wysokości nie mniej niż 50 zł i nie więcej niż 10% stawki wynagrodzenia zasadniczego ustalonego dla nauczyciela mianowanego.

²⁷ Ustalony w przepisach Karty Nauczyciela.

²⁸ Minimalnie 100 zł miesięcznie i nie więcej niż kwota stanowiąca 20% otrzymywanego przez nauczyciela wynagrodzenia zasadniczego.

²⁹ Dla nauczyciela, któremu powierzono stanowisko dyrektora przedszkola i szkoły - nie mniej niż 500 zł i nie więcej niż 75% wynagrodzenia zasadniczego; Dla nauczyciela, któremu powierzono wychowawstwo klasy szkolnej lub grupy przedszkolnej – w zależności od liczebności grupy nie mniej niż 50 zł i nie więcej niż 5% wynagrodzenia zasadniczego nauczyciela mianowanego; Dla nauczyciela, któremu powierzono opiekę nad nauczycielem stażystą lub nauczycielem kontraktowym – w wysokości 5% wynagrodzenia zasadniczego nauczyciela mianowanego; Dla nauczyciela, któremu powierzono zadania doradcy metodycznego lub nauczyciela konsultanta – w wysokości 10% wynagrodzenia zasadniczego miesięcznie.

³⁰ Szczegółowo uregulowane w Regulaminie przyznawania nagród dla nauczycieli szkół i przedszkoli prowadzonych przez Gminę Ożarówce.

na wynagrodzenia osobowe nauczycieli. Przy określaniu podstawy obliczania odpisu na doskonalenie nauczycieli uwzględniano: wynagrodzenie zasadnicze, dodatek stażowy, dodatek funkcyjny, dodatek za wychowawstwo, dodatek motywacyjny, dodatek za opiekuna stażu, jubileusze, odprawy, nagrody, godziny ponadwymiarowe. W roku 2011 zaplanowane środki na kształcenie i doskonalenie zawodowe nauczycieli wyniosły 23.686,00 zł, w 2012 r. – 27.200,00 zł, w 2013 r. 27.800, a w 2014 r. 28.300,00 zł. Niewykorzystane kwoty wyniosły odpowiednio: 12.366,00 zł, 19.242,00 zł, 22.163,00 zł i 26.988,00 zł³¹. Jak wyjaśnił Wójt, wpływ na to ma udział nauczycieli w dużej liczbie nieodpłatnych form podnoszenia kwalifikacji.

(dowód: akta kontroli str. 131-222, 235, 268-362, 371, 418-515, 528, 569-667, 680, 1274)

W badanym okresie w różnych formach kształcenia i doskonalenia zawodowego wzięła udział następująca liczba nauczycieli: w roku szkolnym 2011/2012 - 46 osób (73,0% ogólnej liczby nauczycieli); w roku szkolnym 2012/2013 - 41 osób (65,1% ogólnej liczby nauczycieli); w roku szkolnym 2013/2014 - 32 osoby (47,8 % ogólnej liczby nauczycieli).

Szczegółowe badanie zgodności ukończonych kierunków doskonalenia zawodowego nauczycieli z planami kształcenia wykazało, że wszyscy nauczyciele z przyjętej próby³² ukończyli formy kształcenia i doskonalenia zawodowego ujęte w planach kształcenia nauczycieli na lata 2011-2014.

W celu ustalenia czy nauczycielom uzyskującym dodatkowe lub wyższe kwalifikacje powierzano prowadzenie zajęć edukacyjnych zgodnie z tymi kwalifikacjami, badaniu poddano zajęcia (przedmioty) przydzielone wszystkim nauczycielom, którzy w kontrolowanym okresie podnosili swoje kwalifikacje³³. W wyniku badania stwierdzono, że wszyscy wspomniani nauczyciele prowadzili zajęcia zgodne ze zdobytymi kwalifikacjami.

(akta kontr. str. 58, 60-90, 1212-1215, 1256-1257)

W Gminie nie wprowadzono dodatkowych instrumentów motywacyjnych dla nauczycieli, jak również nie przeznaczono wyższych środków na kształcenie i doskonalenie zawodowe nauczycieli, niż wynikające z przepisów art. 70a ust. 1 karty nauczyciela. Nie wprowadzono także instrumentów do oceny jakości pracy nauczycieli. Zadanie to realizowali dyrektorzy poszczególnych placówek oświatowych.

(dowód: akta kontroli str. 1240, 1242-1243)

2.1.4. Wydatki ponoszone na funkcjonowanie przedszkoli i oddziałów przedszkolnych w szkołach prowadzonych przez Gminę

Wysokość wydatków Gminy na zadania w zakresie wychowania przedszkolnego³⁴ wyniosła: 653,4 tys. zł w 2011r., 781,3 tys. zł w 2012 r., 1261,9 tys. zł w 2013 r. i 1311,5 tys. zł w 2014 r. (styczeń–sierpień – plan). Wydatki bieżące na publiczne przedszkola i oddział przedszkolny wyniosły: 606,2 tys. zł (całość ze środków własnych) w 2011 r., 660,1 tys. zł (całość ze środków własnych) w 2012 r.,

³¹ Dane za I półrocze 2014 r.

³² Z roku szkolnego 2011/2012 – 15 nauczycieli (z łącznej liczby 46, którzy ukończyli formy doskonalenia zawodowego). Z roku szkolnego 2012/2013 – 14 nauczycieli (z łącznej liczby 41, którzy ukończyli formy doskonalenia zawodowego). Z roku szkolnego 2013/2014 – 11 nauczycieli (z łącznej liczby 32, którzy ukończyli formy doskonalenia zawodowego).

³³ Łącznie czterech nauczycieli, z których troje ukończyło studia podyplomowe, a jeden – kurs kwalifikacyjny.

³⁴ Wydatki bez uwzględnienia obsługi, która jest zatrudniana przez Gminny Zespół Oświaty i Wychowania.

704,9 tys. zł (z tego 649,0 tys. zł ze środków własnych i 55,9 tys. zł z dotacji z budżetu państwa) w 2013 r., 977,8 tys. zł (z tego 797,8 tys. zł ze środków własnych i 180,0 tys. zł z dotacji z budżetu państwa) w 2014 r. (styczeń–sierpień – plan). Wydatki dotyczące przedszkoli niepublicznych wyniosły: 47,1 tys. zł w 2011 r., 121,1 tys. zł w 2012 r., 206,0 tys. zł w 2013 r., 257,4 tys. zł w 2014 r. (styczeń–sierpień – plan).

(dowód: akta kontroli str.1239)

Rada Gminy nie podjęła uchwały dotyczącej aktualnej stawki za korzystanie z wychowania przedszkolnego powyżej 5 godzin. Jak wyjaśnił Wójt, o aktualnej stawce dyrektorzy przedszkoli poinformowali rodziców w trakcie zebrań w sierpniu 2013 r. Ponadto informację tę zamieszczono na stronach internetowych oraz na tablicach ogłoszeń w przedszkolach. Odnosząc się do pytania o przeprowadzanie kontroli wysokości opłat pobieranych przez placówki przedszkolne Wójt wyjaśnił, że wpłaty były rozliczane miesięcznie w księgowości Gminy i tym samym na bieżąco kontrolowane. W ramach tych kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości.

(dowód: akta kontroli str. 795-925,1223,1225,1233-1239)

Przeciętny roczny koszt kształcenia jednego wychowanka w przedszkolach i oddziale przedszkolnym prowadzonych przez Gminę wynosił: w roku szkolnym 2011/2012 – 7.302,64 zł; w roku szkolnym 2012/2013 – 7.782,37 zł, a w roku szkolnym 2013/2014 – 6.750,11 zł.

(dowód: akta kontroli str. 934-937)

2.1.5. Wydatki ponoszone na zadania związane z dowożeniem uczniów do szkół i przedszkoli prowadzonych przez Gminę

W roku szkolnym 2014/2015 Gmina organizowała dowożenie 13 dzieci niepełnosprawnych ze swojego terenu do placówek specjalnych znajdujących się poza jej terenem działania (w tym jedno dziecko do przedszkola). W § 3 i 4 umowy zawartej z przewoźnikiem przewidziano obecność opiekuna w busie przewożącym dzieci niepełnosprawne. Nie wystąpiły przypadki odmowy bezpłatnego dowożenia uprawnionych do tego uczniów. Gmina posiadała własny środek transportu – gimbus Autosan, który nie był wykorzystywany do dowożenia uczniów do placówek oświatowych. Służył on natomiast wzbogacaniu oferty edukacyjnej szkół i przedszkoli (m.in. dowożenie uczniów na basen w ramach zajęć wychowania fizycznego, wyjazdy w ramach zajęć do kina, teatru, wycieczki tematyczne).

(dowód: akta kontroli str. 1157,1164-1165, 1223-1224,1226, 1244, 1247-1248),

Zgodnie z danymi z SIO, w roku szkolnym 2014/2015 do dowożenia uprawnionych było dziewięć dzieci publicznych przedszkoli z terenu Gminy. Żaden z nich nie był dowożony, gdyż nie zgłaszano potrzeb w tym zakresie. W bieżącym roku szkolnym Gmina sfinansowała koszty dojazdu środkami komunikacji publicznej dla 147 uczniów Gimnazjum w Ożarówicach (uprawnionych było 120 uczniów³⁵), 39 uczniów Szkoły Podstawowej w Tapkowicach (spośród 88 uprawnionych) oraz 33 uczniów Szkoły Podstawowej w Zendku (na 50 uprawnionych).

Nie wszyscy uprawnieni do dowożenia uczniowie szkół podstawowych w Tapkowicach i Zendku zakupili bilety komunikacji publicznej. Zgodnie z wyjaśnieniami Wójta, różnice wynikają stąd, że liczba uczniów uprawnionych nie była równa liczbie uczniów korzystających. Ponadto zapotrzebowanie na bilety jest w każdym miesiącu inne, stąd różnice w wykazywanych ilościach.

(dowód: akta kontroli str. 1076-1136,1151-1165,1244,1247-1248,1328,1330,1333,1335-1336)

³⁵ Wg danych z SIO.

W badanym okresie nie doszło do likwidacji lub przekształcenia na terenie Gminy placówek oświatowych przez nią prowadzonych.

(dowód: akta kontroli str. 1244,1246)

2.1.6. Wydatki ponoszone z budżetu Gminy na finansowanie szkół publicznych prowadzonych przez inne podmioty i szkół niepublicznych z terenu Gminy

W okresie objętym kontrolą dwie placówki – Niepubliczna Szkoła Podstawowa i Niepubliczne Przedszkole w Pyrzowicach otrzymywały dotacje od Gminy na realizację zadań oświatowych.

(dowód: akta kontroli str.1216)

Wartość dotacji dla Niepublicznej Szkoły Podstawowej wyniosła: 257,9 tys. zł w 2011 r. (4,8 tys. zł na jednego ucznia), 282,8 tys. zł w 2012 r. (5,7 tys. zł na jednego ucznia), 289,6 tys. zł w 2013 r. (6,3 tys. zł na jednego ucznia), 148,9 tys. zł w 2014 r. (I półrocze) (2,9 tys. zł na jednego ucznia). Wartość dotacji dla Niepublicznego Przedszkola wyniosła: 26,7 tys. zł w 2011 r. (jako oddział przedszkolny przy NSP w Pyrzowicach) (1,5 tys. zł na jednego wychowanka), 63,7 tys. zł w 2012 r. (4,0 tys. zł na jednego wychowanka), 134,5 tys. zł w 2013 r. (6,4 tys. zł na jednego wychowanka), 90,6 tys. zł w 2014 r. (I półrocze) (3,0 tys. zł na jednego wychowanka).

(dowód: akta kontroli str. 259,395,397,553,556, 711,713)

W uchwale nr IX/119/2011 Rady Gminy Ożarówice z dnia 24 listopada 2011 r. prawidłowo ustalono zasady udzielania dotacji dla przedszkoli i szkół, dla których organem prowadzącym nie była Gmina. Obie placówki otrzymywały w badanym okresie należną kwotę dotacji.

Przy ustalaniu kwoty dotacji przekazywanych szkole i przedszkolu zostali uwzględnieni uczniowie ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.

(dowód: akta kontroli str. 259,395,397,553,556, 711,713, 724-735,1216, 1259-1261,1345-1353,1370-1381,1387-1480)

2.1.7 Wydatki ponoszone z budżetu Gminy w związku z realizacją zadań edukacyjnych na rzecz mniejszości narodowych

W badanym okresie na terenie Gminy nie funkcjonowały szkoły prowadzące naukę języka mniejszości narodowych, etnicznych ani języka regionalnego.

(dowód: akta kontroli str. 20-21)

2.1.8. Wydatki ponoszone z budżetu Gminy w związku z realizacją innych zadań w zakresie oświaty

Do pozostałych zadań oświatowych, jakie realizowała Gmina należała wypłata stypendiów socjalnych. W 2011 r. wypłacono stypendia w kwocie 9.780 zł (w tym dotacja 4.055 zł), w 2012 r. – 9.759 zł (w tym dotacja 3.955 zł), a w 2013 r. – 16.792 zł (w tym dotacja 5.960 zł).

W badanym okresie Gmina realizowała następujące projekty wyrównujące szanse edukacyjne:

- Projekt 9.1.2 - Wyrównywanie szans edukacyjnych uczniów o utrudnionym dostępie do edukacji oraz zmniejszanie różnic w jakości usług edukacyjnych pt. „Wspieranie zdolności i likwidowanie trudności” realizowany w okresie 01.06.2012 r. do 30.06.2013 r. Projektem zostało objętych 74 uczniów kl. I-III dwóch szkół podstawowych, dysfunkcje rozwojowe zminimalizowano u 50 uczniów, 24 otrzymało wsparcie w kształtowaniu umiejętności i zainteresowań. Szkoły zostały doposażone w pomoce dydaktyczne na kwotę 33.295 zł, całkowita wartość projektu to 64.795 zł;

- w 2012 r. Gmina przystąpiła (wniosek złożono dla dwóch szkół podstawowych) do programu rządowego „Cyfrowa szkoła” (programem została objęta Szkoła Podstawowa

w Zendku). W ramach programu szkoła otrzymała pomoce dydaktyczne i inny sprzęt niezbędny do realizacji programów nauczania z wykorzystaniem technologii informacyjno-komunikacyjnych - na kwotę 98.028,03 zł;

- Program „Wyprawka szkolna”, który pozwolił w 2011/2012 wyposażyć w podręczniki 24 uczniów, w 2012/2013 17 uczniów, w 2013/2014 23 uczniów.

Wydatki dokonane w ramach ww. programów były zgodne z przeznaczeniem.

(dowód: akta kontroli str. 736-737, 749-754, 1223-1226)

2.1.9. Finansowanie przez Gminę zadań oświatowych, do których realizacji nie była zobligowana

W kontrolowanym okresie Gmina finansowała następujące zadania oświatowe, do których realizacji nie była zobligowana:

- lekcje języka rosyjskiego w Gimnazjum w Ożarówicach: koszt w roku szkolnym 2011/2012 – 29.305,03 zł; w roku szkolnym 2012/2013 – 27.627,59 zł, a w roku szkolnym 2013/2014 – 23.762,75 zł;

- lekcje języka niemieckiego w Szkołach Podstawowych w Tapkowicach i Zendku – łączny koszt w roku szkolnym 2011/2012 – 6.512,03 zł, w roku szkolnym 2012/2013 – 15.200,78 zł, a w roku szkolnym 2013/2014 – 20.952,50 zł.

(dowód: akta kontroli str. 1223-1226)

2.2. Nadzór nad szkołami funkcjonującymi na terenie gminy

Opis stanu
faktycznego

W badanym okresie Gmina kontrolowała prawidłowość wydatkowania dotacji udzielonych z własnych środków niepublicznym placówkom oświatowym. Do dnia 10-go każdego miesiąca następującego po rozliczanym miesiącu Stowarzyszenie Rozwoju Wsi Pyrzowice (prowadzące niepubliczną Szkołę Podstawową i niepubliczne Przedszkole w Pyrzowicach) przedkładało Gminie szczegółowe rozliczenie otrzymanej dotacji.

(dowód: akta kontroli strona: 1249, 1251)

We wnioskach o dotacje przekazywanych przez placówki niepubliczne podawano planowaną liczbę uczniów. Wnioski składane były w terminie (do 30 września roku poprzedzającego rok przyznania dotacji). Gmina dokonywała weryfikacji liczby uczniów wskazanej we wnioskach i informacjach. Rozliczenia dotacji były przysyłane w terminie (do 10 dnia miesiąca następującego po rozliczanym miesiącu) i poddawane badaniu przez Gminę. W badanym okresie nie wystąpiły przypadki zakwestionowania przez Gminę wydatków wykazanych w rozliczeniu dotacji.

(dowód: akta kontroli strona: 1259, 1261, 1344, 1354-1369, 1481-1487)

Gmina wykonywała w badanym okresie nadzór nad prawidłowością wydatkowania środków przyznanych placówkom oświatowym. W związku z prowadzonymi systematycznymi spotkaniami z dyrektorami szkół pracownicy Zespołu byli na bieżąco informowani o sytuacji w każdej placówce. Dyrektorzy placówek oświatowych na bieżąco zgłaszali planowane wydatki i przedsięwzięcia. Kontrola wydatków placówek była prowadzona na bieżąco. Wszystkie faktury były składane przez dyrektorów do Zespołu w celu ich weryfikacji i zatwierdzenia.

(dowód: akta kontroli strona: 1249-1252)

W latach 2011-2014 miało miejsce 31 kontroli (udokumentowanych protokołami) w zakresie zapewnienia przez dyrektorów bezpiecznych i higienicznych warunków w placówkach. Zgodnie z informacją przedstawioną przez Wójta wszystkie zalecenia

z kontroli były realizowane na bieżąco, najczęściej przez pracowników poszczególnych placówek oświatowych.

Dyrektorzy placówek na sierpniowym spotkaniu, przed rozpoczęciem każdego roku szkolnego, informowali Gminę o stanie sprzętu i pomocy naukowych.

Kontrole w zakresie wydatkowania przekazanych szkołom i przedszkolom środków finansowych oraz zapewnienia w szkołach i przedszkolach warunków i wyposażenia niezbędnego do realizacji podstawy programowej nie były dokumentowane.

Wójt wyjaśnił, że wydatkowanie środków finansowych było pod stałym nadzorem, gdyż dyrektorzy placówek każdorazowo konsultowali się z Gminą w tej sprawie. Dodał, że informacje o sytuacji placówek oświatowych były przekazywane Gminie na bieżąco.

(dowód: akta kontroli strona: 951-991,1249-1252,1268-1271)

Gmina weryfikowała poprawność danych przekazywanych do SIO z podległych placówek oświatowych. Odbywało się to poprzez porównanie danych wykazanych w projektach organizacyjnych, telefoniczne sprawdzenie liczby dzieci z danymi statystycznymi w Gminie i telefoniczne wyjaśnianie niezgodności z dyrektorami placówek.

Działania te nie były dokumentowane. Wójt oświadczył, iż weryfikacja danych odbywała się na bieżąco, w momencie przekazywania danych przez placówki. Pojawiające się wątpliwości były wyjaśniane telefonicznie, dlatego nie było potrzeby sporządzania dokumentów potwierdzających przeprowadzenie kontroli.

(dowód: akta kontroli strona: 1249-1252,1268-1270)

W Gminie nie opracowano systemu rozliczania czasu pracy nauczycieli.

(dowód: akta kontroli strona:1219-1220,1222)

Liczba nauczycieli zatrudnionych na podstawie mianowania wynosiła: 14 (z łącznej liczby 63 nauczycieli) w roku szkolnym 2011/2012 i 2012/2013, 16 (z łącznej liczby 67 nauczycieli) w roku szkolnym 2013/2014, 14 (z łącznej liczby 70 nauczycieli) w roku szkolnym 2014/2015 r.

(dowód: akta kontroli strona: 58)

Gmina kontrolowała działalność dyrektorów placówek oświatowych w zakresie zasadności zatrudniania nauczycieli w trybie art. 10 ust. 7 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela³⁶. Każdy z dyrektorów zgłaszając potrzebę doraźnego zatrudnienia nauczyciela, przedstawiał ustnie planowane zatrudnienie, dokumentując (przedkładając do wglądu) kwalifikacje planowanego do zatrudnienia nauczyciela.

(dowód: akta kontroli str. 1249-1252,1259,1261,1268-1271)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Do czasu zakończenia kontroli (19 listopada 2014 r.) Rada Gminy nie określiła wysokości opłat za korzystanie z wychowania przedszkolnego w prowadzonych przez Gminę publicznych przedszkolach w czasie przekraczającym wymiar zajęć, o którym mowa w art. 6 ust. 1 pkt 2 ustawy o systemie oświaty (tj. 5 godzin dziennie), co stanowi naruszenie art. 14 ust. 5 ustawy o systemie oświaty.

Wójt wyjaśnił, że „art. 14 ust. 5a ustawy o systemie oświaty ustalił wartość progową przedmiotowej opłaty” na poziomie nie wyższym niż 1 zł, a ponieważ Gmina przyjęła to ustawowe rozstrzygnięcie w budżecie, to nie zachodziła podstawa do podjęcia

³⁶ Dz. U. 2014 poz.191

uchwały określającej stawkę opłaty na poziomie 1 zł, gdyż stanowiłoby to powielenie ustawowego progu. Zdaniem Wójta podjęcie uchwały byłoby uzasadnione, gdyby Rada Gminy zdecydowała o ustaleniu przedmiotowej opłaty na poziomie niższym niż ustawowy, tj. poniżej 1 zł.

Powyższy pogląd Wójta nie zasługuje na akceptację, gdyż w myśl art. 14 ust. 5 ustawy o systemie oświaty, rada gminy winna określić wysokość opłat za korzystanie z wychowania przedszkolnego w czasie przekraczającym wymiar zajęć, o którym mowa w art. 6 ust. 1 pkt 2 ww. ustawy (tj. 5 godzin dziennie), a wysokość tych opłat nie mogła być wyższa niż 1 zł za godzinę zajęć (art. 14 ust. 5a). Należy podkreślić, że uchwała ustalająca opłaty za korzystanie z przedszkoli publicznych ma charakter aktu prawa miejscowego.

Zgodnie z art. 12 ust. 1 ustawy z dnia 13 czerwca 2013 r. o zmianie ustawy o systemie oświaty oraz niektórych innych ustaw uchwała Rady Gminy Ożarówice nr VI/52/2011 z dnia 19 maja 2011r. - ustalająca poprzednio obowiązującą stawkę opłaty w wysokości 1,50 zł za godzinę korzystania z wychowania przedszkolnego (nauczania, wychowania i opieki) w czasie przekraczającym wymiar 5 godzin zajęć dziennie - zachowała moc obowiązującą do 31 sierpnia 2014 r. Od dnia 1 września 2013 r. nie stosowano ustalonej w ww. uchwale stawki opłaty, lecz wysokość opłaty wynosiła 1 zł. Pomimo utraty mocy obowiązującej ww. uchwały z 19 maja 2011 r. Wójt nie podjął działań w celu przygotowania projektu uchwały dostosowanej do wymogów ustawy o systemie oświaty. Zgodnie z art. 30 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym do zadań Wójta należy przygotowanie projektów uchwał rady gminy.

(dowód: akta kontroli str. 1223,1225,1244,1246)

2. W latach szkolnych 2011/2012 i 2012/2013 w przedszkolach w Ożarówicach i Tapkowicach przekroczono liczbę 25 dzieci w oddziale.

Stosownie do § 5 ust. 2 ramowego statutu przedszkoli publicznych, będącego załącznikiem do rozporządzenia w sprawie ramowych statutów publicznego przedszkola oraz publicznych szkół liczba dzieci w oddziale przedszkolnym nie może przekraczać 25.

Dyrektorzy przedszkoli wyjaśnili, że wiązało się to z potrzebą objęcia opieką przedszkolną jak największej liczby dzieci.

(dowód: akta kontroli str.1122-1146,1147-1150)

W ocenie NIK przekroczenie liczebności grup może spowodować trudności w zapewnieniu odpowiednich warunków i bezpieczeństwa wszystkim dzieciom z danego oddziału. Odpowiedzialnymi za powyższe nieprawidłowości są dyrektorzy przedszkoli oraz Dyrektor Zespołu.

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie, mimo stwierdzonej nieprawidłowości, działalność w badanym obszarze.

IV. Uwagi i wnioski

Wnioski pokontrolne

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli³⁷, wnosi o:

- 1. Podjęcie działań w celu określenia przez Radę Gminy Ożarówice wysokości opłat za korzystanie z wychowania przedszkolnego**

³⁷ Dz.U. z 2012 r., poz.82 ze zmianami

w czasie przekraczającym wymiar 5 godzin zajęć dziennie w prowadzonych przez Gminę publicznych przedszkolach.

2. Zapewnienie właściwej liczebności oddziałów klasowych w prowadzonych przedszkolach.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Katowicach.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Katowice, dnia 22 grudnia 2014 r.

**Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Katowicach**

**Kontroler
Michał Nowak
Inspektor kontroli państwowej**

.....